

Składki ZUS w JDG - studium przypadków

Krzysztof Świętek

03.08.2023

SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE PRZEDSIĘBIORCY

- 1) ULGA NA START
- 2) SKŁADKI PREFERENCYJNE
- 3) MAŁY ZUS PLUS
- 4) DUŻY ZUS

ULGA NA START *Art. 18. - Prawo przedsiębiorców.*

- „tylko” składka na ubezpieczenie zdrowotne
- czas trwania – 6 miesięcy
- dla os. fizycznych prowadzących JDG i wspólników spółek cywilnych
- działalność prowadzona po raz pierwszy bądź po upływie 60 miesięcy od dnia jej zawieszenia lub zamknięcia
- brak możliwości świadczenia usług dla byłego pracodawcy (ten sam zakres, rok bieżący i poprzedni)
- brak ubezpieczenia społecznego

ULGA NA START *Art. 18. - Prawo przedsiębiorców.*

Interpretacja ZUS nr WPI/200000/43/1010/2022

Przedsiębiorca wskazał, iż od (...) 09.2017 r. jego działalność jest zawieszona. W trakcie zawieszenia w październiku 2020 r. przedsiębiorca sprzedał środek trwały.

Przedsiębiorca zamierza po 61 miesiącach tj. od (...) 10.2022 r. uruchomić ponownie swoją działalność. Przedsiębiorca zadaje pytanie, czy ma prawo skorzystać z ulgi na start (czyli przez 6 miesięcy tylko składka zdrowotna przy kodzie tytułu ubezpieczenia 05 40), a po niej z ulgi preferencyjnej czyli kod 05 70.

ZUS stanowisko przedstawione we wniosku:

- uznaje za prawidłowe w przedmiocie niepodlegania ubezpieczeniom społecznym przez okres pierwszych 6 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej (ulga na start) w sytuacji zbycia uprzednio środka trwałego w trakcie jej zawieszenia,
- uznaje za prawidłowe w przedmiocie możliwości opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od podstawy wymiaru w wysokości zadeklarowanej kwoty nie niższej jednak niż 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę w sytuacji zbycia uprzednio środka trwałego w trakcie jej zawieszenia.

SKŁADKI PREFERENCYJNE Art. 18a. - System ubezpieczeń społecznych.

- obniżone składki na ubezpieczenie społeczne (podstawa – 30% minimalnego wynagrodzenia)
- czas trwania – 24 miesięcy
- dla os. fizycznych prowadzących JDG i wspólników spółek cywilnych
- nieprowadzenie działalności gospodarczej w ciągu ostatnich 60 msc
- brak możliwości świadczenia usług dla byłego pracodawcy (ten sam zakres, rok bieżący i poprzedni)

Współpraca z byłym pracodawcą

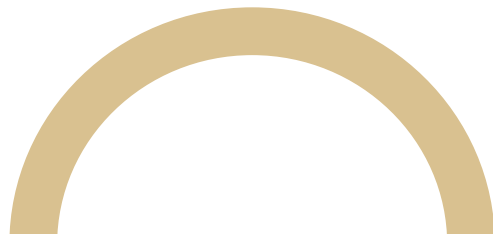
- nawiązanie współpracy w trakcie korzystania z preferencji = obowiązek opłacania pełnych składek ZUS od momentu rozpoczęcia współpracy
- zakończenie współpracy w trakcie okresu przysługujących preferencji = możliwość skorzystania ze składek preferencyjnych

Współpraca z byłym pracodawcą

Intepretacja indywidualnia ZUS Oddział w Gdańsku z dnia 22 lipca 2020 r., znak DI/100000/43/410/2020:

Warunek niewykonywania działalności na rzecz byłego pracodawcy dotyczy nie tylko pierwszego dnia jej prowadzenia, ale całego 24-miesięcznego okresu trwania ulgi. Oznacza to, że od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności na rzecz byłego pracodawcy (także wtedy, gdy moment ten wystąpi np. po upływie kilku miesięcy od rozpoczęcia prowadzenia działalności) następuje utrata prawa przedsiębiorcy do deklarowania do podstawy wymiaru składek społecznych kwoty w wysokości 30% minimalnej płacy.

Ponowne prawo do tej ulgi taka osoba nabędzie od dnia zaprzestania wykonywania działalności na rzecz byłego pracodawcy. W takim jednak przypadku, na co zwrócił uwagę ZUS, prawo do opłacania tych składek od 30% kwoty minimalnej płacy przysługuje w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej przez taką osobę.

MAŁY ZUS PLUS *Art. 18c. - System ubezpieczeń społecznych.*

- obniżone składki na ubezpieczenie społeczne (podstawa ustalana indywidualnie)
- czas trwania – 36 miesięcy* w ciągu kolejnych 60 miesięcy
- przychody za cały poprzedni rok kalendarzowy ograniczone limitem 120000 zł
- prowadzenie działalności gospodarczej w poprzednim roku kalendarzowym przez nie mniej niż 60 dni kalendarzowych
- brak możliwości świadczenia usług dla byłego pracodawcy (ten sam zakres, rok bieżący i poprzedni)
- składki zus ujęte w kosztach doliczone do dochodu

MAŁY ZUS PLUS *Art. 18c. - System ubezpieczeń społecznych.*

ZGŁOSZENIE:

- 1) do końca stycznia danego roku kalendarzowego, jeżeli zmiana w stosunku do danych wykazanych w zgłoszeniu następuje w styczniu tego roku, przy czym jeżeli termin ten jest krótszy niż 7 dni, ubezpieczony dokonuje zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w terminie 7 dni od zaistnienia zmiany;
- 2) 7 dni od zaistnienia zmiany - w pozostałych przypadkach.

zgłoszenie po zakończeniu składek preferencyjnych ???

zgłoszenie po odwieszeniu działalności ???

zgłoszenie po zakończeniu umowy o pracę ???

zgłoszenie po zakończeniu zasiłku macierzyńskiego ???

MAŁY ZUS PLUS *Art. 18c. - System ubezpieczeń społecznych.*

Osoba prowadząca działalność gospodarczą od 25 lipca 2021 r. do 23 lipca 2022 r. pobierała zasiłek macierzyński. W tym okresie z działalności podlegała tylko ubezpieczeniu zdrowotnemu. Jednak ze względu na to, że zasiłek macierzyński nie przekraczał kwoty 1.000 zł, nie opłacała składki zdrowotnej (zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego dokonała z kodem tytułu ubezpieczenia 05 80 0 0). Od 24 lipca 2022 r. z działalności powstały także obowiązkowe ubezpieczenia społeczne. Czy osoba ta mogła ustalić podstawę wymiaru składek na te ubezpieczenia od dochodu z działalności?

"W opisanym przypadku, osoba prowadząca pozarolniczą działalność od 1 stycznia 2022 r. do 23 lipca 2022 r. podlegała tylko ubezpieczeniu zdrowotnemu (...), a od 24 lipca 2022 r. ubezpieczeniu zdrowotnemu i ubezpieczeniom społecznym.

Jeżeli spełniała warunki ustawowe mogła w 2022 r. ustalać podstawę wymiaru składek na podstawie art. 18c ustawy (...) o systemie ubezpieczeń społecznych (...). W tym celu jednak powinna była zgłosić się do ubezpieczenia zdrowotnego z kodem właściwym dla osób korzystających z uprawnienia do ustalania podstawy wymiaru składek na zasadach wskazanych w art. 18c w terminie wskazanym w art. 36 ust. 4b ustawy, tj. do końca stycznia 2022 r. Brak takiego zgłoszenia traktowany jest jako rezygnacja z uprawnienia (art. 18c ust. 10 ustawy). (...)"

Źródło: *Ubezpieczenia i Prawo Pracy nr 17 (563) z dnia 1.09.2022, strona 12*

MAŁY ZUS PLUS *Ustawa o świadczeniu wspierającym*

nowelizacja

14) po art. 112 dodaje się art. 112a w brzmieniu:

„Art. 112a. 1. **Ubezpieczony, który w 2023 r. ustalał podstawę wymiaru składek** na ubezpieczenia emerytalne i rentowe na zasadach określonych w art. 18c, zachowuje prawo do ustalania podstawy wymiaru składek na dotychczasowych zasadach przez okres dodatkowych 12 miesięcy kalendarzowych.

2. **Ubezpieczony, który w 2023 r. osiągnął limit 36 miesięcy kalendarzowych**, o których mowa w art. 18c ust. 11 pkt 6, i przed dniem 1 sierpnia 2023 r. ustalał podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w sposób inny niż określony w art. 18c, uzyskuje prawo do ustalania podstawy wymiaru składek na zasadach określonych w art. 18c **przez okres dodatkowych 12 miesięcy kalendarzowych**.

3. Do ustalania okresu, o którym mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio art. 18c ust. 11 pkt 6 zdanie drugie.

4. W celu skorzystania z prawa, o którym mowa w ust. 2, ubezpieczony zawiadamia Zakład o zmianie danych dotyczących tytułu ubezpieczenia przez złożenie zgłoszenia wyrejestrowania i ponownego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, o którym mowa w art. 36 ust. 14a, **w terminie do dnia 31 grudnia 2023 r.**

5. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w ust. 2, w okresie, o którym mowa w ust. 2, ustala się od miesiąca wskazanego w zgłoszeniu do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych, **nie wcześniej jednak niż od miesiąca następującego po miesiącu, w którym zgłoszenie zostało złożone w Zakładzie.**”

SKŁADKI PREFERENCYJNE A MAŁY ZUS PLUS OD LIPCA 2023

- PODSTAWA SKŁADEK PREFERENCYJNYCH – 30% minimalnego wynagrodzenia czyli 1080 zł
- PODSTAWA MAŁEGO ZUSU PLUS – 30% minimalnego wynagrodzenia ze stycznia czyli 1047 zł

DUŻY ZUS *System ubezpieczeń społecznych.*

- składki na ubezpieczenie społeczne (podstawa – 60% prognozowanego miesięcznego wynagrodzenia)
- składki na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy

LICZENIE TERMINU PRZEREJESTROWANIA

Art. 36. Ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

*4. Zgłoszeń, o których mowa w ust. 2 i 3, dokonuje się w terminie 7 dni od **daty powstania obowiązku ubezpieczenia**, z zastrzeżeniem ust. 4a, 5, 5a i 9a”.*

Art. 57 KPA

*§ 1. Jeżeli początkiem terminu określonego w dniach jest pewne zdarzenie, **przy obliczaniu tego terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zdarzenie nastąpiło**. Upływ ostatniego z wyznaczonej liczby dni uważa się za koniec terminu.*

PRZYKŁAD:

Zasiłek macierzyński kończy się 10.08.2023 roku. Do którego dnia należy dokonać zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych?

NIEPEŁNY MIESIĄC SKŁADEK NA UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE

Podstawą do wyliczenia częściowych składek ZUS mogą być np.:

- okresy zawieszenia działalności,
- likwidacja działalności w trakcie miesiąca
- okresy objęte zwolnieniem chorobowym przedsiębiorcy
- rozpoczęcie działalności w trakcie miesiąca (brak prawa do ulgi na start)

PRZYKŁAD:

Rozpoczęcie działalności gospodarczej 13 lipca 2023 r. bez prawa do opłacania preferencyjnych składek ZUS.

4161 zł : 31 dni (ilość dni w lipcu) = 134,225806451 zł – dzienny wymiar podstawy składek społecznych.

134,225806451 zł x 19 dni (ilość dni prowadzonej działalności) = 2550,29 zł – podstawa wymiaru składek za lipiec.

UMOWA O PRACĘ ORAZ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

- ✓ Z etatu co najmniej minimalne wynagrodzenie = zwolnienie ze składek ZUS z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej

- ✓ Jeśli umowa o pracę zaczyna obowiązywać w trakcie miesiąca to należy opłacić składki proporcjonalnie za te dni w miesiącu, w których nie było jeszcze zatrudnienia.

SKŁADKI ZUS EMERYTA PROWADZĄCEGO DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

- brak obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne
  - dobrowolnie składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe
- przy opłacaniu składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe obowiązkowa jest składka wypadkowa
  - brak możliwości opłacania ubezpieczenia chorobowego
    - obowiązkowe składki na ubezpieczenie zdrowotne

SKŁADKI ZUS RENCISTY PROWADZĄCEGO DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

- obowiązkowe ubezpieczenia społeczne*
- obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne

*nie dotyczy renty rodzinnej; renty wojskowych lub policyjnej renty inwalidzkiej przyznawanych z tytułu niezdolności do służby; renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy

SKŁADKI ZUS OSOBY WSPÓŁPRACUJĄCEJ

11. *Za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność, zleceniobiorcami oraz z osobami fizycznymi, wskazanymi w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4-5a, uważa się **małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę i ojczyma oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności lub wykonywaniu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia; nie dotyczy to osób, z którymi została zawarta umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego.***

- obowiązek opłacania pełnych składek ZUS – brak możliwości zastosowania składek preferencyjnych
- obowiązek opłacania Funduszu Pracy
- składka na ubezpieczenie zdrowotne - 75% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (obecnie 470,20 zł)

SKŁADKI ZUS OSOBY WSPÓŁPRACUJĄCEJ

Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 21 grudnia 2011 r., sygn. akt III AUa 724/11, uznał, że:

- *osobne zamieszkiwanie np. małżonków, którzy zawarli między sobą umowę o pracę,*
- *prowadzenie przez nich odrębnych gospodarstw domowych i brak wspólnego budżetu*
- *to okoliczności pozwalające na przyjęcie, że nie zachodzi pomiędzy nimi współpraca przy prowadzeniu działalności gospodarczej.*

Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 19 września 2019 r., sygn. akt III AUa 1146/18, uznał, że:

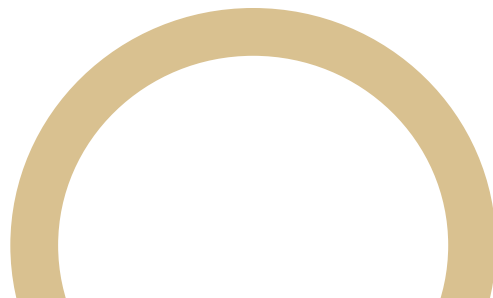
- *okazjonalna pomoc małżonka pozostającego we wspólnym gospodarstwie domowym, jaką świadczy on osobie prowadzącej działalność gospodarczą, nie wypełnia pojęcia "współpracy".*

SKŁADKI ZUS W NIEKTÓRYCH ZAWODACH PROWADZĄCYCH DODATKOWO DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

Funkcjonariusz Państwowej Straży Pożarnej prowadzący działalność gospodarczą nie musi od niej odprowadzać składek na ubezpieczenie społeczne.

DI/100000/43/162/2019 z dnia 20 lutego 2019

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Gdańsku uznaje za prawidłowe stanowisko zawarte we wniosku prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) w z dnia 30 stycznia 2019 r., złożonym w dniu 5 lutego 2019 r. w przedmiocie braku obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej przez osobę będącą w stosunku służby tj. funkcjonariusza Państwowej Straży Pożarnej.

SKŁADKI ZUS W NIEKTÓRYCH ZAWODACH PROWADZĄCYCH DODATKOWO DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

Były policjant-rencista prowadzący działalność gospodarczą nie musi od niej odprowadzać składek na ubezpieczenie społeczne.

DI/100000/43/1028/2019 z dnia 25 listopada 2019

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Gdańsku uznaje za prawidłowe stanowisko przedstawione we wniosku Pana (...) prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) z dnia 24 października 2019 r. złożonym w dniu 31 października 2019 r. w przedmiocie niepodlegania ubezpieczeniom społecznym przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, mającą jednocześnie ustalone prawo do policyjnej renty inwalidzkiej przyznanej z tytułu niezdolności do służby.

SKŁADKI ZUS PODCZAS POBIERANIA ZASIŁKU MACIERZYŃSKIEGO

- zwolnienie z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne
- obowiązek opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne

CHYBA ŻE świadczenie nie przekracza 1000 zł.

Jeśli kwota pobieranego zasiłku macierzyńskiego nie przekracza 1000 zł,
przedsiębiorca jest zwolniony z obowiązku opłacania składki na ubezpieczenie
zdrowotne.